

Dairesi	Karar Yılı	Karar No	Esas Yılı	Esas No	Karar Tarihi
VERGİ DAVA DAİRELERİ	2002	373	2002	245	25/10/2002

KARAR METNİ

DEFTER VE BELGELERİNİ İNCELEMAYA İBRAZ ETMEYEN DAVACININ MAHKEMEYE İBRAZ ETTİĞİ DEFTER VE BELGELER ÜZERİNDE BİLİRKİŞİ İNCELEMESİ YAPTIRILARAK KATMA DEĞER VERGİSİ İNDİRİMLERİNİN KISMEN KABULÜ YOLUNDA VERİLEN KARARDA HUKUKA AYKIRILIK BULUNMADIĞI HK.<

Temyiz Eden: Yüreğir Vergi Dairesi Müdürlüğü - ADANA

Karşı Taraf: ... Turizm Taahhüt Ticaret Seyahat ve Nakliyat Limited Şirketi

İstemin Özeti : 1997 yılı defter ve belgelerini incelemeye ibraz etmeyen davacı şirketin katma değer vergisi indirimleri kabul edilmeyerek ve Ocak döneminde satışı yapılan bir otobüsün satış hasılatının kayıt dışı bırakıldığına tespiti üzerine adına resen 1997 Kasım dönemi için kaçakçılık cezalı katma değer vergisi salınmıştır.

Adana 1.Vergi Mahkemesi 7.10.1999 günlü ve E:1998/991, K:1999/795 sayılı kararıyla; mahkemelerine ibraz edilen defter ve belgeler üzerinde yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen raporda; 1997 yılında beyan edilen katma değer vergisi matrahı ve vergi tutarlarının defter kayıtlarına uymadığı, bir kısım satış faturalarının ciltlerinden koparıldığı, bu faturalara ilişkin bedellerin ve tahsil edilen katma değer vergilerinin kayıtlara intikal ettirilmediği, ayrıca inceleme elemanınca tespit edilenin dışında bir adet otobüs satışı daha gerçekleştirildiği halde bu satıştan elde edilen hasılatın bir kısmının da kayıt dışı bırakıldığına saptandığı, davacı şirket beyanlarının yeniden düzenlenmesi sonucunda, uyumsuzluk konusu dönem için ödenmesi gereken katma değer vergisi tutarının 145.442.863.- lira olarak hesaplandığı, söz konusu raporda yer alan tespit ve hesaplamaların mahkemelerince de yerinde görüldüğü, tarhiyatın bu tutarı aşan kısmında hukuka uyarlık görülmediği gerekçesiyle tarhiyatı matrahı azaltarak değiştirmiştir.

Vergi dairesi müdürlüğünün temyiz istemini inceleyen Danıştay Yedinci Dairesi 23.10.2001 günlü ve E:2000/6418, K:2001/3250 sayılı kararıyla; haklı mazeret olmaksızın, yetkililere ibraz edilmeyen belge ve defterlerin, ilgilisi lehine kanıt olma değerini yitireceği, idari yargı yetkisinin, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2'nci maddesinin 2'nci fıkrası ile, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlandırıldığı, bunun sonucu olarak; vergi incelemesi yapmaya yetkili denetim elemanına ibraz edilmediği için, biçimselliğinin gerçek mahiyetle uyumlu olup olmadığı tespit edilemeyen defter ve belgelerin, çıkan uyumsuzluk dolayısıyla açılan idari davada, karşıt inceleme yetkisi bulunmayan idari yargı yerince, davacı lehine verilecek karara dayanak alınması, vergilemede esas olan "gerçek mahiyet"in biçimselliğe feda edilmesi anlamına geleceği, dolayısıyla, inceleme elemanına ibraz olunmayan defter ve belgelerin, gerçek mahiyete uygunluğu saptanmadan, yargı kararına esas alınmasının, açıklanan hukuki durumla bağdaşmayacağı, mahkemece, biçimsel kurallara uygun ve gerçek mahiyetle uyumlu olup olmadıklarının saptanması amacıyla, kendisine sunulan defter ve belgeler üzerinde davalı vergi idaresince inceleme yapılmasına olanak sağlanması ve idarece yapılacak bu incelemenin sonucu alındıktan sonra uyumsuzluğun karara bağlanması gerektiğinden; dava hakkında bu yapılmadan hüküm tesisinde isabet görülmediği, öte yandan; kararda, bilirkişi raporuna dayanılarak, idarece tespit edilenin dışında ikinci bir otobüs satışı bulunduğu belirtilerek, bu satıştan kaynaklanan matrah farkına ilişkin katma değer vergisinin yeniden yapılan hesaplamada dikkate alınmasının da, idarenin yerine geçilerek hüküm kurulamayacağı yolundaki yargılama hukuku ilkesine aykırılık oluşturduğu gerekçesiyle kararı bozmuştur.

Bozma kararı üzerine bilirkişiden ek rapor isteyerek, inceleme elemanının dikkate almadığı otobüs satışından kaynaklanan verginin matrahtan çıkarılmasını isteyen ve bu raporun sonucunu benimseyen Adana 1.Vergi Mahkemesi 5.2.2002 günlü ve E:2002/72, K:2002/232 sayılı kararıyla ikinci otobüs satışının bu dönem matrahını etkilemediğini belirterek ilk kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca ısrar etmiştir.

Vergi dairesi müdürlüğü tarafından vergi inceleme raporuna dayalı tarhiyatta yasaya aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek karar temyiz edilmiştir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi Gülsen BİŞKİN'in Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar ısrar kararının bozulmasını sağlayacak durumda görülmediğinden istemin reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mukaddes ARAS'ın Düşüncesi : Davacı şirket adına, 1997 yılına ait defter ve belgeler incelemeye ibraz edilmediğinden ilgili dönemde yüklenilen katma değer vergisi indirimlerinin kabul edilemeyeceği, ayrıca aynı yılın Ocak döneminde bir adet otobüs satışından elde edilen hasılatın kayıt dışı bırakıldığına tespit edildiğinden bahisle 1997 yılının Kasım dönemi için salınan katma değer vergisi ile kesilen kaçakçılık cezasını değişiklikle onayan Mahkeme kararının bozulması üzerine ilk kararında ısrar eden mahkeme kararının bozulması istenilmektedir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde, mükelleflerin, yaptıkları vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer

vergisinden, bu kanunda aksine hüküm olmadıkça faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisini indirebilecekleri, aynı Kanununun 34 üncü maddesinin 1 inci bendinde, yurt içinde sağlanan mal veya ithal olunan mal ve hizmetlere ait katma değer vergisinin alışı faturası veya vesikalar kanuni defterlere kaydedilmek şartıyla indirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu hükümler karşısında katma değer vergisinin indirim konusu yapılabilmesi için, mal alışlarının gerçek olması, indirim konusu yapılacak verginin fatura veya benzeri belgeler ile gümrük makbuzu üzerinde ayrıca gösterilmesi ve söz konusu belgelerin kanuni defterlere kaydedilmiş olması gerekmektedir.

213 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinde de, vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyetinin esas olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Olayda, inceleme elemanına ibraz edilmeyen belgelerin mahkemeye ibraz edilmesi üzerine mahkemece, defter ve belgeler üzerinde yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen rapora dayanılarak hüküm tesis edilmiş ise de; karşıt inceleme yapma yetkisi bulunmaya mahkemece belgelerin gerçek mahiyetinin saptanmasının olanaksız olması ve bu belgelerin biçimsel kurallara uygun olarak düzenlenmiş olması belgelerin içerik olarak gerçeği yansıttığı anlamına gelmeyeceğinden, bu belgelerin defterlere kaydedilmiş olması yukarıda sözü edilen yasa hükümleri uyarınca davacı şirkete faturalarda gösterilen katma değer vergisinin indirim hakkını sağlamayacaktır.

Bu durumda, mahkemece, ibraz edilen belgelerden idare haberdar edilmek suretiyle üzerinde inceleme yapılmasının sağlanması ve bu inceleme sonucunda dikkate alınarak bir karar verilmesi gerekirken, bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen rapora dayanılarak tarhiyatın değişiklikle onanmasında isabet görülmemiştir.

Diğer taraftan, mahkemece yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen raporda, ikinci bir otobüs satışı bulunduğu tespit edildiğinden bahisle bu satışla ilgili matrah farkına ilişkin katma değer vergisinin yeniden yapılan hesaplamada dikkate alınmasının da idarenin yerine geçilerek hüküm kurulamayacağı yolundaki yargılama Hukuk ilkesine aykırılık oluşturduğu açıktır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüyle, ısrar kararının bozulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulunca, dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

Dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçesi Kararın özet bölümünde yazılı Adana 1. Vergi Mahkemesinin 5.2.2002 günlü ve E:2002/72, K:2002/232 sayılı ısrar kararı, aynı hukuksal nedenler ve gerekçe ile Kurulumuzca da uygun bulunmuş ve temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, Kararın bozulmasını gerektirecek durumda görülmemiştir.

Bu nedenlerle temyiz isteminin reddine, 25.10.2002 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

X - K A R Ş I O Y

Israr kararının Danıştay Yedinci Dairesinin bozma kararında yer alan hukuksal nedenler ve gerekçe uyarınca bozulması gerektiği görüşünde olduğumuzdan karara katılmıyoruz.

YÖ/ÖEK